

Wiarusa Polskiego
Roku ubiegłego
Nie-opłacał Franek,
Aż się przelał z dżbanek:
Rachunek wysłał mi
Gazetę wstrzymał mi.

Teraz, placąc należycie,
Ma z gazetą miłsze życie.

TO IOWO

135-LECIE ŻEGLUGI PAROWEJ

Pierwszym, który rzucił w rancie idee żeglugi parowej, był markiz de Jouffroy. Próby jednak czynione na Saonie, a później w Paryżu, na Sekwanie, nie zostały uwieńczone należącym powodzeniem.

W Anglii rozwiązaniu tego zagadnienia poświęca się młody Robert Fulton, urodzony w Ameryce. Znajduje poparcie u jednego ze swych bogatych rodaków, który ry subwencjonuje jego wynalazki.

Z początku inne projekty zaprzatały umysł Fultona; dopiero po pewnym czasie interesuje się żeglugą rzeczną i buduje statek, który dokonywa triumfalnego objazdu po Sekwanie.

W 1806 r. wraca do Ameryki, gdzie z pomocą Livingstona buduje statek według modelu zbudowanego w Paryżu i spuszcza go na wodę w Nowym Jorku, w 1807. Osiąga ogromny sukces i od tej chwili przyszłość żeglugi rzecznej jest przesądzona. Rozwija się ona szybko w Stanach Zjednoczonych. Podjęcie działań wojennych daje myśli Fultonowi do przedsięwzięcia budowy statków obronnych. Zmeczony jednak poprzednimi niepowodzeniami i słabym zdrowiem, Fulton umiera w 1815 r. Na długo przed swą śmiercią mógł jednak przekonać się o powodzeniu swego wynalazku.

Rytm wymiany międzynarodowej w dziedzinie handlu osiąga nieznane dotychczas natężenie. Później nafta i benzyna zajęły miejsce pary, ze względu na oszczędności i porządkowość. Począwszy jednak od zawarcia rozejmu w Francji, statki nowoczesne stały w portach, pozabawione siły pędnej. W ich zastępstwie stała jednostki porwory do pracy, starając się odzyskać dawne stanowisko.

Lokomotywa zestrzeliła atakujący ją samolot

Lizboń. — Dzienniki portugalskie cytują depeszę, otrzymaną ze źródeł brytyjskich o dziwnym wypadku, jaki miał ostatnio miejsce na jednym z dworców hrabstwa Kentu.

Dwa samoloty nadleciały niespodzianie na dworzec, gdzie znajdował się pociąg towarowy. Jedna z bomb trafiła w parowóz, wywołując wybuch kotła. Dwa samoloty leciały bardzo nisko i według sprawozdań naczelników świadczyły, samolot atakujący został trafiony odłamkami lokomotywy. Pilot usiłował w ostatniej chwili lecieć dalej, ale już nie zdążył wyprowadzić aparatu w górę i spadł na ziemię.

Po raz pierwszy w historii woj-

W obronie tajemnic wojskowych

(Dokończenie ze str. 1-4)

Na wiosnę 1941 r., kierownik drobnego patrolu brytyjskiego zakomunikował swojej władzy o istnieniu oddziału niemieckiego na rubieżach Trypolitanii i Cyrenaiki. Wiadomość ta przyjęła została w kwatery głównej z całkowitą niedowierzalnością. Był to okres, gdy myślenie o utworzeniu drugiego frontu na Bliskim Wschodzie, dzięki zaangażowaniu się Jugosławii i Grecji. Między wojskami niemieckimi w pustyni był wówczas nie na ręce sztabowi angielskiemu.

Niebawem Niemcy rozpoczęli atak na Cyrenajkę, a zdumienie Anglików stało się wkrótce wkrótce. Otrzymała ona wyszkolenie na małej plaży białej, posiadającej wszystkie cechy pustyni, jak: wydmy piaskowe, rzadką roślinność, z pominięciem jednak słońca. W ten sposób żołnierze Rommla szkolili się do walk saharijskich nad brzegiem Baltyku, a do spiekoty zaprawiali się w wielkich cieplarniach.

Zmiana warunków na kontynencie jest korzystna dla Niemiec, pozabawia je bowiem państw neutralnych, przez który w 1914-18 latach przenikały wywiady do państw nieprzyjacielskich. Wymiana towarowa i pasażerska pomiędzy kontynentem europejskim a W. Brytanią sprowadza się do minimum, tajne więc „skrzynki pocztowe” odpadły.

Posagi i organy z aluminium?

Saint-Etienne. — Dziennik „Le Mémorial” zamieszcza krótką notatkę w sprawie projektu ew. wykorzystania przedmiotów kościelnych z metali nieżelaznych — na potrzeby przemysłu francuskiego. Władze zasta nawiają się podobno obecnie nad projektem zakupu tych przedmiotów po takiej cenie, która pozwoliłaby kościołom na zastąpienie ich nowymi wyrobami, przynajmniej z aluminium. Może więc posagi świątyn i organy kościelne będą

Metody wywiadu uległy również zmianie i wymagają obecnie doskonałej organizacji i wiadomości technicznych. Agent wywiadu musi znać się obecnie na odbijaniu skomplikowanych rysunków, odczytywaniu formułek chemicznych, doskonale hałasować aparaty radiowe, i t. d.

Propaganda milczenia i nieodkrywania tajemnic, prowadzona oddawna w Niemczech, wykazała w ciągu tej wojny swą doskonałość.

Amerika również poświęca wiele uwagi propagandzie dyskretności. Jedno nieopatrzne słowo rzucane w niegodziwym miejscu jest w stanie spowodować utratę wielu żyć ludzkich. Za przykład może tu służyć fakt zakupu w jednym ze sklepów amerykańskich kilku koszul tropikalnych; wiadomość powróciła przez kupca w domu, została kolportowana przez małego synka w szkole, i tak idąc z ust do ust, obita się o uszy śpiących, powodując zapalenie transportu wojsk amerykańskich, udających się do Australii.

Milczenie więc jest już wielką sztuką, niech obywateli narodowym — jak podkreśla prasa Stanów Zjednoczonych, opierając się na podobnych przykładach.

(Sept Jours).

także wyrabiać z gliny. W każdym razie nie ma jednak mowy o topieniu dawnow, czy też innych przedmiotów kościelnych o znaczeniu historycznym.

RUCH KOLEJOWY W PARYŻU

Paryż. — Według statystyk dyrekcji Kolei Państwowych, dworzec Montparnasse wyprowadza wszystkie inne dworce paryskie pod względem ilości podróży. W grudniu ub. r. sprzedano tu 249.000 biletów, podczas gdy w grudniu 1938 roku — tylko 80.000 biletów. Nie przeto dziwnego, iż wpływy kasowe także są rekordowe i przekraczają dochody dworca Saint-Lazare o przeszło cztery miliony fr. tygodniowo.

„MOKRE” ZAWODY HOKEJOWE

Zurych. — Podczas spotkania hokejowego (na lodzie) lod zalał się pod ciężarem graczy i obie drużyny oraz sędzia — znaleźli się pod wodą. Na szczęście po krótkiej chwili wszyscy zostali wyłowieni i uratowani. Kroniki sportowe nie podają, jaki był — sportowy — wynik spotkania.

„WOLNE” WKŁADY BANKOWE W GRECJI

Ateń. — Od ub. m. banki greckie zostały upoważnione do otwierania „wolnych” kont, którymi właściciele mogą w każdej chwili rozporządzać bez żadnych ograniczeń. Warunkiem otwarcia takiego rachunku jest jednak wpłacenie odpowiedniej sumy — w banknotach. Zarządzenie to ma na celu ograniczenie obrotu banknotów.

ZAMORDOWANIE DZIENNIKARZA W BRUKSELI

Berlin. — Jak donoszą z Brukseli, w stolicy Belgii został zamordowany p. Fonsny, lat 27, dyrektor polityczny dziennika „Le Soir”. Nieznany osobnik zraniał go ciężkimi kulami rewolwerowymi i p. Fonsny zmarł w szpitalu.

HUMOR

Charakter

Piperman wchodzi do sklepu:
— Proszę ołówek.
— Pan sobie życzy miękki lub twardy?
— Pan się pyta? Twardy! Ide pisać o pompieniu za zalegie rachunki...

NA PACZKI DLA JEŃCÓW

Z. O. P. Kolo Astaffort (L. et G.) nadesłała kwotę — 560 fr., wbranych przez niżej podanych rodaków:

Pablo Julian	100 fr.
Kubiniel Ludwik	30 „
Zajac Franciszek	30 „
Chrusciel Piotr	30 „
Kubiak Michał	100 „
Pawlak Ignacy	100 „
Pabich Teresa	100 „
Michals B.	50 „
RAZEM	560 fr.

Ofiarodawcom składamy w imieniu jeńców serdeczne „Bóg zapłać”...

VALENCIENNES. — Zbudowana w r. 1614 przez Jerolimów — Biblioteka tuł. ma być odrestaurowana. Zawiera ona m. inn. najstarszy utwór poetycki francuski (La cantilene de Sainte Eulalie) oraz szereg innych bardzo cennych dzieł literackich.

Pomoc Krajowa w dep. Loire

Saint-Etienne. — Pisma miejscowe uwydatniają znaczenie wysiłków solidarności, dokonywanych w okęgach robotniczych. Jeśli chodzi o departament Loire, to z ostatnich podliczeń wynika, iż tu jadalnie dla starców wydano w listopadzie ub. r. — 90.000 posiłków bez płatnych.

Biura opieki społecznej rozdzielili w tym samym czasie 5.200 sztuk ubrań i 1.640 par obuwi wszelkiego rodzaju. Znaczną też okazała się pomoc w gotówce, która wyniosła ponad 950.000 fr. — na zapomogi i zakup żywności. W biurach Pomocy Krajowej i organizacji filantropijnych — przyjęto ogółem 3.275 osób, a wreszcie — dary w naturze wyniosły ponad 30 ton różnych jarzyn itp.

URUCHOMIENIE ZWIAZKÓW RODZINNYCH

Vichy. — Omawiając zasadnicze linie tworzenia organizacji rodzin francuskich, p. Renaudin, sekretarz gen. do spraw rodzin — zapewnił, iż odpowiednie rozporządzenia wykonawcze do wydania ostatnio w tej sprawie dekretu — zostaną opracowane w najbliższym czasie, tak, iż należy się spodziewać, że za kwartał związki te będą mogły powstać na nowych zasadach.

RAF OSTRZELIWIJE POGRANICZE FRANCUSKO-BELGIJSKIE

Vichy. — 7 samolotów RAF ostrzeliwało z kulomiotów jedną z wsi na pograniczu francusko-belgijskim, wzdłuż wybrzeży morskich. Trzy osoby zostały zabite, a kilka innych zranionych. Przeciwnictwo artylerii Rzeszy zestrzeliło dwa aparaty brytyjskie.

Światła

Niebieskie światła po drżącym eterze
Słają jasność swoją w bebrzeżne otchłanie —
A nikt nie dojdzie: skąd się blask ich bierze?
I jak się w ciemności rozprasa światłanie?
I nikt nie zbada: co? i w jakiej sferze?
Z tej promienistej wędrówki powstanie?
Lecz moc nie ginie — i promień skrzydlaty
Do życia nowe powojuje światy.

Tak samo światła ludzkich dusz, co płoną,
I ponad ziemią znaczą drogę jasną,
Gdy promieniami w nieskończoność toną.
Choć się w ciemności rozprasa — nie zgasa:
Ale dalekiej przyszłości zniknięcie
Przekaza się słoneczną i własną...
Aż z owych blasków rozprzeczonych w przestrzeni,
Nowa jutrenka ludzkości opromieni.

Adam Asnyk.

Pozorna śmierć

Letarg jest to sen długi i głęboki, połączony z całkowitą bezczynnością mięśni, podczas którego nawet gdy chore wychodzi na pewien moment z tego stanu, nie nie rozumie, co się do niego mówi. Po całkowitym przebudzeniu chore nie pamięta i nie zdaje sobie sprawy z tego, co się z nim podczas letargu działo.

CO PISZE PRASA?

Miliard fr. szkód rocznie...

„La Croix”. — „W Vichy odbyło się wyświetlanie dwu filmów propagandowych, wykazujących znaczne szkody, jakie czyni w hodowli bydła robak skórný (varron). Według obliczeń statystycznych szkody te wynoszą do miliona fr. rocznie, z czego przypada: 50 milionów na straty z zepsucia mięsa, 500 milionów tytułem niepodobu mleka, oraz 450 milionów z zepsucia skóry. Wydanym ostatnio ustawie, wprawdzie obowiązek walki z tym pasożytem. Specjaliści zolań wystąpił na wieś, gdzie przeprowadzają kontrole bydła i ew. bezpłatne leczenie dotkniętych sztuk rogacizny. Tak np. w Danii, gdzie paszytoby grasowały na 60% bydła — zżerli kowałto te szkody w znacznym stopniu w ciągu kilku lat. We Francji około 70% bydła jest dotkniętego plagą tych robaków”.

Obowiązki rodziców...

„Ecole et Liberté”. — „Rola rodziców nie kończy się na wydaniu na świat dziecka — a w rzeczy samej rozpoczyna się z tą chwilą dopiero. Nieśwasty, wielkie rodziców odsuwa od siebie obowiązki wychowawcze — przekazując je szkołom i uniwersytetom. Widzimy tu przetrwanie odpowiedzialności. Ci, którzy powinni być tylko pomocnikami, stają się głównymi wychowawcami, nie przyjmując jednocześnie żadnej odpowiedzialności na siebie. Rodzice zaś sprowadzają się sami do roli harcerzy podrzędnych. Czasem działają nawet wprost destrukcyjnie — opierając się tym dobrym zasadom, jakie krzawi szkoła. W wyniku tego nieporozumienia — młodzież staje się coraz gorzej wychowana. Unika się upajania w młodości pojęcia, że życie jest szeregiem walk i cierpień, wprowadzając ją bezbronną w wir życia. Należy się całą energią na zadowolenie jej egoizmu i zachęcać. Nie wymieniamy tu tych rodziców, którzy dają zły przykład dziecku przez własne metody postępowania”.

UPAŁY W GRENLANDII?

Londyń. — Uczni wyrażają przekonanie, że znalezione ostatnio w Grenlandii, w jednym z najzimniejszych obecnie zakątków ziemi, kości dinozaurów są dowodem, że Grenlandia miała kiedyś tropikalny klimat, co zresztą zdaje się wskazywać, sama jej nazwa, lecz uczeni obliczają, że było to przed 10 milionami lat...

ODZNACZENIE AMBASADORA HISZPANII W VICHY

Vichy. — P. Marszałek Pétain doreczyl osobście odznaki Wielkiego Krzyża Legii Honorowej p. Lequeria, ambasadorowi Hiszpanii we Francji. Naczelnik Państwa podkreślił przy tej sposobności uczucia przyjaźni całej Francji dla swej sąsiadki iberyjskiej, a p. Lequeria podziękował za wręczenie za to wysokie odznaczenie.

DLA GOSPOSI

Jak zmywać naczynia kuchenne?

Gdybyśmy zadali jakiegokolwiek gospodyni takiego rodzaju pytanie — z pewnością zostalibyśmy zgromieni. Nie chodzi jednak o to, czy i jak je myć przyzwyczajaliśmy się, a o to jak je myć należy higienicznie.

Zamiast więc zanurzać całe brudne naczynia w gorącej wodzie względnie splukiwać je jeszcze raz w chłodnej wodzie, a po ocknięciu wycierać je, uważamy za bardziej higieniczne następujące postępowanie.

Postawić wodę do zagrzania na zmywanie naczyń, a w tym czasie spłukać je zimną wodą, co staje się dziś bardzo łatwym, wóbec braku tłuszczu. Płukanie to ściągą główną powłokę brudu, znajdująca się na naczyniu, które ustawia się do ocknięcia. Brudna woda zastępuje się gorącą, w której pogrążyć się naczynie poprzednio splukane, umieszczając na dnie nakrycie stołowe i t. d., i polewa się resztką tej wody. Wyciąga się następnie sztukę za sztuką, wóbec tego, że wrzątek zmył resztki brudu i zszczył wszelkie mikroby. Ścierki po wytarciu nimi tym sposobem umytych naczyń są mniej brudne a woda służy jeszcze do zmywania większych przedmiotów, jak rondle, patelnie i t. d.

Nie trzeba przypuszczać, aby taki system zmywania zajmował więcej czasu od dawnego, może przeciwnie. W każdym razie radzimy gospodyniom wypróbować go i dbać o to, aby zmywak był po każdym zmywaniu starannie wyprany w gorącej czystej wodzie.

Biskop dla jeńca. — Ubijać całe jajko w przeciągu 5 minut, dodać 50 gr. cukru sproszkowanego i ubijać jeszcze przez 5 minut. Zmieszać następnie z 50 gr. maki, paczką proszku budyniowego, cukru waniliowego lub innego zapachu. Wysmarować tłuszczem formę, wlać masę i wstawić do gorącego pieca na 20 — 25 minut.

To ciasto, przypominające „gâteau de Savoie”, jest doskonale i bardzo lekkie.

Salata bez oliwy. — Wyszuszyć doskonale zioną sałatę, ułożyć ją w salaterce, polewając tyłoma łyżeczkami octu, ile się da osób do stołu, dodając soli, pieprzu, musztardy, czosnku, etc. Dobrze wymieszać wszystko, a w chwili podania zalać ją kilkoma łyżkami sosu miesnego (z pieczni wołowej, schabowej, etc).

W kilku wierszach

MARSYLIA. — Przybył tu pierwszy transport z ewakuowanymi z Marsylii i uprowadzonymi do powrotu mieszkańcami dzielnicy Starego Portu.

VICHY. — W razie przesłania towarów skontyngentowanych do kupców i zaginionych takich przesyłek, adresat może się domagać zwrotu odpowiedniej ilości kart żywnościowych, o ile posiada niezbędne dowody.

MARSYLIA. — Dzienniki miejscowe przypominają, iż należy stale mieć przy sobie kartę żywnościową, gdyż kartę tożsamości nie zawsze wystarcza do ustalenia potrzebnych danych przy sprawdaniu dokumentów na ulicach.

VICHY. — Z okręgu paryskiego oraz z Lille, Valenciennes i Maubeuge wyruszyły do Rzeszy nowe transporty robotników francuskich.

GRENOBLA. — Targi Handlowe odbędą się tutaj w czasie od 5 do 14 czerwca b. r.

VICHY. — Miejscowi właściciele restauracji zaprosili na bezpłatny posiłek 500 dzieci jeńckich.

TULUZA. — Odbył się tu zjazd delegatów Związku żon jeńców z udziałem 150 kobiet, reprezentujących 22 organizacje okręgowe.

ORANGE. — Koło Vaison-le-Romaine ujęto grupę młodych wamywaczy, którzy „pragnęli zabawić się w gangsterów”.

TULUZA. — Przydzielono po 130 gr. oliwy dla konsumentów, posiadających specjalne karty żywnościowe (druk czerwony), a po 80 gr. dla reszty społeczeństwa. Dla pierwszej kategorii przeznaczono też po 50 gr. masła. Za odcinek DQ i na kartę jarzynową — można otrzymać odpowiednie porcje drobiu.

PARYŻ. — Podczas ostatniego losowania Loterii Krajowej, poczynił p. Pujon z Tournay (Seine-et-Marne) wygrał 600.000 fr., a nie mając dzieci, adoptował chłopczyka i dziewczynkę.

MARSYLIA. — Konsulat generalny Italii wznowił normalne urzędowanie.

UTRECHT. — Kierownik holenderskiego Instytutu Rybołówstwa, prof. Olie, twierdzi, iż skóra węgorzy nadaje się do wyrobu różnych przedmiotów, a przede wszystkim rekawiczek.

SAINT-ETIENNE. — Do 15 lutego b. r. można otrzymać po 250 gr. suchych jarzyn (z wyjątkiem grochu) za znaczki DA — LB — DC — DD — DE. Do 22 lutego b. r. — przydział sacharyny po 100 pastylek, w miarę napływu zapasów do sklepów, w których zapisali się odesłani spożywczy.

TERRENOIRE. — Zarezerwowano zastępcę sekretarza tuł. merostwa, za kradzież i sprzedawanie znaczków żywnościowych.

PREVARANGES. — Jeden z miejscowych rolników ponosił śmierć na skutek zniżenia ścinanym drzewem.

LYON. — Przybyło tu około 1.000 dzieci francuskich, które wracają z kolumniejskich wypraw w Szwajcarię, zorganizowanych przez tamtejsze organizacje i Czerwony Krzyż Francuski.

lęcej lub z drobiu). Sałata taka jest doskonała w smaku.

W ten sam sposób można przyprawić sałatkę z buraków, kartofli, fasoli, etc.

Liście i głąby kapusty. — Nie należy wyrzucać wierzchnich liści kapusty lub kalafiora. Trzeba je przechować przez pewien czas, ażeby zmieknęły. Po o czyszczeniu i umyciu pokrajają na drobne kawałki, wrzucić do wrzącej posolonej wody, a po ugotowaniu podać w białym sosie.

ZWIEKSZENIE PRODUKCJI WĘGLA W NIEMCZACH

Berlin. — Zastosowano w Rzeszy nowe metody wydobywania węgla, celem zwiększenia produkcji i zadośćuczynienia wciąż wzrastającym potrzebom przemysłu zbrojeniowego.

Zorganizowano we wszystkich kopalniach niemieckich „kółka pracy dla zwiększenia wydajności”, grupujące najaktywniejszych górników, którzy mają wskazywać towarzyszom najbardziej produktywnie metody wydobywania. Eksploatowane będą podczas wojny tylko najbogatsze w węgiel żyły.

Powstały grupy górników — inwalidów i starców, których wyniki pracy sięgają 4/5 wydajności zwykłych górników.

ZRANIENIE AMY MOLLISON

Londyn. — Znana lotniczka p. Amy Mollison, która przed wojną dokonała szeregu sensacyjnych lotów — została lekko zraniona podczas prób z szybowcem handlowym, który spadł zbyt gwałtownie na ziemię.

Pilotka została przewieziona do szpitala, lecz stan jej ogólny nie wzbudza niepokoju.

Chemiczne działanie głosu

Nauka stwierdziła, że fale głosowe mogą także spowodować supesoniki, czyli glosy tak wysokie, iż są poza możliwością słyszenia przez uszy ludzkie, z częstotliwością 500.000 drgnień na sekundę, mogą wywołać doskonałe emulje pewnych materii i rozgrażać rte. Niskie drgania głosów mają swój wpływ chemiczny. Na przykład głos o 9.000 drgnień na sekundę może przyspieszać niektóre chemiczne reakcje.

OGŁOSZENIA

LONDYN. — P. Eden, angielski minister spraw zagranicznych, opracował projekt wewnętrznej reformy swego resortu, celem „umocnienia dostępu państwa, pochodzącym z różnych klas społecznych”.

STOKHOLM. — Komunikat władz wojskowych podaje, iż podczas ostatniego poboru wojskowego przyjęto 56 tys. 145 nowych rekrutów, czyli ponad 4/5 mężczyzn z tego rocznika.

BARCELONA. — Aresztowano tu 22 cudzoziemców, oskarżonych o szpiegostwo. Pomiedzy nimi znajduje się pułkownik angielski z kulkami współpracownikami, oraz kilku Belgów, Kanadyjczyków i t. p.

ROZNE

POLAK. w średnim wieku, inteligentny i samotny, pragnie

zamieszkać u rodziny polskiej lub francuskiej, najlepiej na wsi w dep. Savoie, Isere, Ardeche, Puy-de-Dome, Hte-Loire, Drôme. Może pomagać w drobnych pracach gospodarskich. Materialnie częściowo niezależny. Pisać: „Wiarus Polski” pod K. 875.

DO PP. ABONENTÓW OPASKOWYCH

Przy zmianie adresu prosimy o nadsyłanie starej opaski oraz 2 fr. — w znaczkach pocztowych — na koszty nowej kliszy adresowej.

Administracja.

Od Administracji

Czytelników naszych zawiadamiamy, że

„Wiarus Polski” nie prowadzi księgarń,

to też zwracanie się do nas po książki, słowniki, listowniki, mapy, senniki i t. p. jest bezcelowe.

Na terenie Francji nieokupowanej księgarnia polska nie istnieje, przeto i adresu do ogólnej wiadomości podać nie możemy.

Mamy tylko na składzie książkę, wydaną własnym nakładem pod tytułem:

„ZBIOR NOWEL I POWIESCI”.

Imp. de la PRESSE LYONNAISE 46, rue de la Charité, LYON (Rhône)

Le Gérant: R. BOUCHER